જીવનરક્ષા પાલન.

રચનાર,

બાવા અંબુદાસજી સાહેબજી.

કોલવડા, તા. વીજાપુર, પોસ્ટ ગેડીતા.

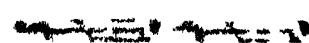
છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા,

દેસાઇ રણછોડલાલ જીભાઇ.

ઠે રાયપર દરવાજા બહાર ન્યુ કોટન મીલ સામે.

અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૧ લી—પ્રત ૫૦૦.

સંવત ૧૯૭૫. સને ૧૯૧૯.

કીંમત એક આનો.

રીચીરોડના પુલ નીચે આવેલા શ્રી જૈન વિદ્યાવિજય પ્રેસમાં
શા. પોપટલાલ અમથાશાહએ છાપ્યું.

જીવનરક્ષા પાલન

મેહેરબાનો આપ સોચ કરકે દેખીએ માલીકને ઈસ મનુસજન્મ તુમકો બહોત બહોત ઉત્તમ યાને દેવતાઓ સેંબી સેષ્ટ હુએ ઈસમેં આઈકે કુછ પુરૂશાર્થ કરના યાને દયા ધર્મ ભગતી કરના એ મનુસકા ખાસ કર્તવ હુએ દેખો માલીકને સબી પ્રાણીઓકા શરીર જુદા જુદા બના હુવા હુએ મગર જીવ માલીકને સરખા રખા હુએ તો ઉસીકો બંધન કરકે મારતા, પછાડતા કાટના એ બડા નીચ કર્મ હુએ ઈસ સબ જીવનપર રહીમ કરો યાને દયા લાવો અને માલીક ખોફ દીલમેં રખો તો કુછ માલીક મેહેરબાન રહે યાને એક સાહર બી કહા હુએ.

આદમકો ખુદા મત કહો, એ આદમ ખુદા નહિ;
લેકન ખુદાકે નુરસેં યહ આદમ જુદા નહિ.

ઈસવાસ્તે ઈસ શરીરમેં જો દમ રખા હુએ વો ખુદા નહિ હુએ વો ખુદાકા સચા નુર હુએ યાને વો ખુદાકા નુરસે બીલકુલ જુદા હુએ તો હુકમ ખુદાકે લીએ સિવાય ઉસકો નીકાલ દેના યહ ખુદા ક્યું ગુન્હા ન લીખીંગે સચ લીખીંગે.

બિચાર કરકરકે દીખીએ કે જીસને યહ બનાયા

હુએ ઉસકો તોડ દેનેકી સત્તા દુસરે સત્તા ભીલાના એસા કોન શાસ્ત્ર કેતા હુએ જો દુસરેકો માર પછાડ કરદેનેકી સત્તા ખુદા તઆલાને દી હોતી તો કેતનેક મનુસકો આપસ આપસમેં સબી દુનીયાં રહેને દેવે નહિ તો મહાતમા કબીર સાહેબને કહા હુએ.

કહે કબીર સુનો ભાઇ સાધુ જીસને જોડી ઉસને તોડી.
જીસને બનાયા હુએ, ઉસકો તોડનેકી સત્તા હુએ.

દેખો આપ સોચ કરો યાને દયા લીઆવો દેખો તુલસીદાને કહા હુએ.

સાખી.

દયા ધર્મકા મુલ હુએ, પાપ મુલ અભિમાન;
તુલસી દયા ન છોડીએ, જબ લગ ગટમેં પ્રાણ.

દયા રખના વો મનુસકા મુખ્ય ધર્મ હુએ યાને પાપ કરના વો મુખ્ય નિશેધ કર્મ હુએ ઇસલીએ ઇસકો છોડ કુછ ધર્મકુ ઉતેજનદો અને ધર્મકી સીડીપર ચડો જીસસે બેડા પાર હો જાવે યાને બેદકા કહેના હુએ કે અહિંસા પ્રથમો ધર્મ કભી જીવનકો બંધન કરકે દુખ દેના નહિ વો મુખ્ય પ્રથમ ધર્મ હુએ સો બેદકે પ્રમાણુસે ચલો યાને જો શાસ્ત્રકા કેના હુએ સો કરો તો અચ્છા હુએ એ તનમેં એક દેવીકા પુજનેવાલા આયા વો બો દેખો ભાઈ અમારી માતા હુએ ઉસકે આગે નવરાત્રીકે બખ-

તમેં હમ અમારી માતાકો બકરા પાડા ચડાના પકતા કથી વો હમ ન ચડાવે એસા આપકા કેના હુએ કહું.

ધામીંક સાધુ બોલા હા ભાઈ કયું માતા તુમારે પાસ આઈકિ બકરા પાડા ખાનેકો કેતી હુએ તો અમારે મુખારબિંદ કહુરાવો તો હમ સચ માનીંગે ચેતના કે તક્કી સાથમેં વો માતાકા ભુવા ધુણુને લગ ગયા પ્રીર સાધુને અપને ધામીંકકા ઈલમ ચલાયા વો માતા કેને લગી કે મુજકો અબ છોડ દો મેં જલ જાતી હું મુજકો મત સતાઓ મેંય ખાખ હો જાતી હું.

તબ સાધુને કહા કયું માતા તેરેકો બકરે પાડાકા ગોસ ખાના બહોત પ્યારા હુએ તો તેરે ભુવાકા ગોસ કયુ ન ખાતી ઉસકા ગોસ બડા લીજીતદાર હુએ ઉસકો કયુ ન ખાતી હુએ ઓર બીચારે અબોલે જીવકો ખાકે ખુશ હોતી હુએ તો વો ભુવા બોલતા યાને અછે અછે મેવા મીષ્ટાન વજન ખાકે તૈયાર હો રહા હુએ ઉસકો કયુ ન ખાતી હુએ ઓર બીચારે પશુઓકો ખાનેકો તૈયાર હોતી હુએ યહ તેરી કેતનીક ભુલકી બાત હે.

તબ માતા બોલી યહ દુષ્ટ લોકોને મુજકો ખાલી મેરા નામ લેકે આપસેં ગોસ ખાના સીખલીઆ હુએ ઓર મેરા નામ ખાલી બદનામ કરતે હુએ વો બડ મુર્ખ હુએ ઉનકો મેં કબ કીતીહુ કે મુજકો બકરા પાડા ચડાઓ મેં ઉનકુ

કબ કેતીહુ કે મુજકો દારૂ ચડાવો વો લોક એસા પાપ કર્મ યાને અશુદ્ધ ચીજાં ચડાનેસેં મેં બી અશુદ્ધ યાને મુંજકો બી પ્રેત ચોનીમેં રાક્ષસ ગીનતીમેં ગીનાઈ દી હુએ મેં માંસસેં યાને દારૂસે બીલકુલ નારાજી હુ મગર મેં કયા કરૂ મેં ઉનકે વાસ્તે ખાના પીના વસ્ત્ર લક્ષ્મી સબ ઉનકે કર્મકે લીએ નહિ મીલતે હુએ મગર વો લોક કહાં જાનતે હુએ કે યહ કર્મ અધર્મ કરનેસે નહિ મીલતા હે ઓર ખાના પીના સબ બંધ હોતા જાતા હુએ મગર વો રાક્ષસ લોક નહિ છોડતે મેં કબ્કેતી હુ ઓર ઉનકે કર્મકે લીએ મેરા સબ સત્ય ખરાબ યાને ખોવાઈ ગયા હુએ ઉનકે પીછે રહેને મેરી સારી જીંદગી ખરાબ બન ગઈ મેં બડી અફસોસ રહીતીહુ મેં માતા હુ મેરે સબ બચ્ચે હુએ મેં કીસી બચેકો મારનેકા મેરા હુકમ હોવે નહિ. માતા કીસીકી નામ હુએ કે બચોકો સમાલે યાને દેખરેખ રખે ઉસકા નામ માતા હુએ. મેરેકો કછુ પ્યારા હુએ સો મેં આપકો સુનાતીહુ મેરેકો બ્રહ્મભોજન હોના હોમ હોના અગર સાધુઓકો અચ્છા ખાના ખીલાના ઓર છોટી છોટી લડકીયાંકો જમાવના વો મેરેકો બહોત પ્યારા હુએ. ઓર દારૂ માંસ જીવનકી હત્યાસે મેં બડી અફસોસ રહતીહું મેં દેવી હું મુજે કોઈ જીવકો બંધન કરકે મેરી

મુરતીકે આગે મારતે હુએ. જમ જીવનકો બંધન કરકે ઉનકો ઝટકા દેતે હુએ. ઉસી વખતકે પહેલે મેં મેરા સ્થાનકો છોડ મેં દુસરી જગા ભાગ જાતીહું વો જગા પર મેં સતાવીસ રોજ તલક આતી નહિ હુ મેરે સબ ન્યાતીકી દેવીયોસેં મેં જીવન હત્યાવાલી દેવીકો અપની પંચમાં બીઠાતી નહિ હુએ વો મેરે ન્યાત બહાર છોડી દીઈ હુએ મુજકો વો લોક ખાના પીના લીએ અપની ન્યાતમેં ભેલી નહી બીઠાયે હુએ. મુજકો તો દુનીયાંકા બીગડા ઔર અપની ન્યાતકા બી બીગડા ઔર જકતકર્તા તો મેરે અનંત ગુન્હે લીખે જાતે હુએ મેરે ગુન્હાકો પાર કબ આવેગા વોહી મેં બિચારમેં અને બિચારમેં બડી અફસોસ રહીતી હુ યહ મુર્ખ મનુસ રાક્ષસ સુખી નહિ સમજે હુએ. ઔર મેરી ખાલી નામ બદનામ કર રહે હુએ. અબ મેં વો બિચાર કરતી હુ કે માલીક વો લોકનકે હાથસેં કબ છુટુ યાને સત્ય ભગતી કરૂ એસા બિચાર મેરે દિલમેં હો રહા હુએ આપ બિચાર કરકે દેખીએ કે જો મેરે આગે બિચારે ગરીબ બકરે યાને પાડે ચડાવતે હુએ. મગર ઉનકો છોડ કર મેરે શેર નામ વાઘ કયુ ન ચડાવતે હુએ? જો બિચારા અબોલા જીવ યાને ગરીબ બકરા ચડાના કરતે હુએ. તો મેરેકુ ખુસ કરના ચાહતે હોવે તો શેર લીઆય કે મગર શેર પકડનેકો

જાતે હુએ તો ઉનકા બાપ મારકે આપહી ચડાઈ લીએ ગા તો ઉનકો શેર લીઆનેકી સત્તા હુએ તો બિચારે કં- ગાલ જીવોકો લાકે ચડાવતે હુએ કયુ કે વો બિચારા નિરબળ યાને ગરીબ હુએ ઉસકો લાકે મારતે હુએ. સેર બડા બળવાન હુએ ઉનકો પકડનેકો જાવે તો વોહી અપનેકો ચડાઈ દેવે તો ગરીબ પર સત્તા બજાના યાને તુંગરસેં ડરના એ કેતની બિચારકી બાત હુએ. દેખો વો દુષ્ટ ભુવા લોકને અપને અપને માંસ ખાના યાને દેવીકા બતાના બાના દેખો દુસરા વો બાત હુએ કે માંસ ખાતે હુએ ઉનકો પાચીન કરનેકે લીએ દારૂ બી પીતે હુએ ઓર મેરેકો ભોગ લગાતે હુએ. દેખો દારૂ બી પીના મહા નીચ કર્મ હુએ. દેખો એક સાધુને કહા હુએ.

સાખી.

આંબ ફુળે પત વાળસું, મોવ ફુળે પત ખોઈ;
વાકો પાણી જો પીવે, ઉસકો અકલ કયાંસે હોઈ.

દેખો જીસી બખતમેં આંબ ફુળ પ્રાપત હોતા હુએ ઊસી વખત જેસે કોઇ દુલહા સાદી કરનેકો જાતા હોવે એસા બનકર ફુળ પ્રાપ્ત હોતા હુએ. ઓર મોવ નામ મોવડા ફુળકી પ્રાપત કરતા હુએ ઊસી વખ્ત વો અપને સબ પાનોકો ગીરાયકે નાગા બનકે ફુલ ગીરાતા હુએ તો વો ખુદ નાગા હોકે ફુલ ગીરાતા હે તો દુસરેકે કયુ ન

નાગા ન બનાવેગા? ખુદ વ્રક્ષ નાગા હુએ તો ઊસકા પ્ર-
સ્ય કરનેવાલા ક્યું નાગા ન હોવે? તો આપ સોચ કરકે
દીખીએ કે ઊસકા પાની પીનેવાલા બેઅકલ ઇનસાન
ગીના જાતા હુએ દેખો દારૂ પીકે કેસી કેસી બુરી બુરી
બાતાં બકતે હુએ ઓર અપની માતા બેન સગા સ્નેહી
બેઠે હોવે ઊનકા ઊસકો ભાન નહિ રહેતા હુએ. યાને
બુરી બુરી બાતોકો બક રહેતા હુએ. ઓર રસ્તેકે બી-
ચમેં જુક જુક કર ગટરોમે યાને વાડુમેં કાંટુમેં પડે
રહેતે હે. ઓર અપની ઇજતકા ભાન નહિ હોતા હુએ
કપડે લોક લેજાતે હુએ. ઓર કોઇ આબરૂદારકો બોલ-
નેસે માર પડતા હુએ. વો ઊસકા દારૂ પીનેકા લાભ હુએ
દેખો જબ દારૂ ઉતર ગયા તબ અપને વસ્ત્રોકો ઢુંઢતા
હુએ. તો મીલે નહિ તો ચેસા ને ચેસા બીના બસ્ત્ર ચ-
લના પડતા હુએ. બીના વસ્ત્ર ઠંડસેં મરના પડતા
હુએ. ઓર કપડેકી તંગાસ ભોગવના પડતા હુએ. એ કે
તના અનાય હુએ દારૂકા નીસા કરને વાલેકી આબરૂ
આપ દીખીએ તો ગાંવકી અંદર ઉસીકા નામસેં પાવભર
નીમીક દેવે નહિ વો ઉસકી ખાસ આબરૂ હુએ દારૂ
યાને માંસ દોઇએસે શરાબ ચીજાં હુએ દેખો ઉસકે
ઉપર એક દ્રષ્ટાંત સુનો. કોઇ એક રાજાથા ઉસને બીચાર
કીઆ હુએ કે દુનીઆમેં નીસાકે લીએ કયા વિઘ્ન

ઉતપન હોતા હુએ વો મેરૈકો દીખના હુએ એસેં વો રાજાકા જો શહેર રહાથા ઊસકો એક અચ્છા કીલ્લા થા વો શહેરકે કીલ્લાકો ચાર દરવાજા થા તો એક એક દરવાજે નીસાકી ચીજો લેકે અપના સિપાઇઓકો બેઠાઈ દીઆ ચીજોકા નામ ગાંજા, દારૂ, માંસ યાને ચોથે દરવાજે પર એક ઓરત બચેવાલી ખુબસુરતકો બીઠાઈ દી ઓર રાજાને હુકમ દીઆ કે જો અજાના આદમી શહેરમેં આવે ઊસકો નીસા કરાઈ સિવા અંદર આને દેના નહિ એસા હુકમ દેકે સિપાઇયોંકો બીઠાઇ દીએ અબ આપ દીખીએ કે ઇસ શહેરમેં બ્રાંમન રહેતા થા વો બચા થા ઉસકી મા જવાનથી વો છોટી ઉમરમેં ઉસકી માતાને પડનેકો છોડ દીઆથા વો બ્રાંમન કાસી શહેરમેં બીધા પડતા થા ઉસકી મા જવાન હોનેસેં કોઈ મનુસકો રખલીઆ અપના ધની કરકે ફીર ઉસ બ્રાંમનીકો ગર્ભ રહે ગયા વો બાત રાજાને જાનલી ઇશકે લીએ રાજા પકા બંદોબસ્ત કર દીઆ ઉસકો નવ માસ જબ પુરા હુવા તબ ઉસકો એક લડકા પેદા હુવા વો લડકેવાલી ઓરત બ્રાંમની વો બીધા પડનેકો ગયા હે ઉસકી માકો રાજાને દરવાજેપર બીઠાઈ હુએ ઓર હુકમ દીઆથા કે જો દારૂવાલે દરવાજે આ.મી આવે ઉસ. દારૂ પીલાના યાને માંસવાલે દરવાજે આવે ઉસકો માંસ ખીલાના ઓર ગાંજાવાલે દર-

વાજે આવે ઉસકો ગાંજા પીલાના યાને ઓર બચેવાલી
ઓરતવાલે દરવાજે આવે ઉસકો બચેકો મારકે સ્ત્રીકે
સાથમેં કર્મ કરે ઉસકો અંદર આને દેના એસા રાજાનો
અપને હુકમકો સિપાઇયોંકા બેઠાઇ દીએથે ઇતનેમેં થોડી
મુદતમાં વો બ્રાંમનકા લડકા અપને બીદ્યાકો પડકર અ-
પને ગાંવ તરફ પોઠીમે પુસ્તક ભરકે નીકલા ચલતે ચલતે
ચંદ રોજેમેં વો અપને ગાંવમેં આ પોચા જીસમેં કે
રાજાને સીપાઇ બેઠાએથે વો ગાંવ ખુદ વો બ્રાંમન માથા
વાંપર આ પહોચા ઓર શહેરમેં જાને લગા તબ સિપા-
ઇયોને અટકાયા ઓર કહા ભાઈ અમારે રાજાકા હુકમ
એકે થોડાસા દારૂ પીએ ફીર શહેરમેં જાઓ ફીર બ્રાંમ-
નને બીચાર કીઆ કે ઓર કહા કે મેં બ્રાંમન હુ મેં
કીસી તરસે દારૂ પીઆ જાય? ઇસ વાસ્તે વો હુમસે ન
બનેગા ચલ દુસરે દરવજે હોકે શહેરમેં જાઉ જબ દુસરે
દરવજે પહોચા તો વહાં શહેરમેં જાનેકો લગા તબ વ-
હાંકા સિપાઈ માંસવાલા બેઠા થા ઉસને કહા થોડાસા
માંસ ખાઓ તો શહેરમેં જાનેકા મીલેગા નહિતો અમારે
રાજાકા હુકમ હુએ નહિ તબ બ્રાંમનને કહા મેં માંસ
ખાઉતો મેરા સબ ધર્મ હિણુ હો જાઉ ઇસ વાસ્તે માંસ
ખાના વો બડા નીચ કર્મ હુએ વો મેરેસેં કેસા બનેગા
ચલ દુસરે દરવાજેપર જાઉ વહાંસે શહેરમેં ચલા જાઉગા

જબ તીસરે દરવાજે ગયા ઓર વહાંસે શહેરમેં જાને લગા તબ સિપાઇને કહા થોડાસા ગાંજા પીઓ ઉસકે બાદ આપ શહેરમેં જાઓ તબ પંડીત બોલા.

સાખી.

ભાંગ તમાકુ સુતરા, જંન ફકીર જો ખાય;
યોગ જપ તપ જો કરે, જાય રસાતલ માય.

તબ પંડીત બોલા કે મેરેસે ગાંજા બી ન પીયા જાય ઇસ વાસ્તે ચલ ચોથે દરવજે હોકર ચલા જાઉગા અબ ચોથે દરવજે પર ચલા ઓર વહાં પહોચા તો વહાં ક્યા દેખતા હૈ તો વહાંબી સીપાઈ બેઠેલા ઉસને દેખા દીલમેં બીચાર હુવા કે એબી બેઠા હુએ તો ઉસકે પાસ બી કુછ ન કુછ હોગા વહાં પહોંચ્યા જબ સીપાઇને કહા ક્યું મહારાજ કાં જાના હુએ બ્રાંમન બોલા શહેરમેં તબ સીપાઇને કહા અમારા રાજાકા હુકમ હુએ કે એ ઓરત કે પાસ છોકરા હુએ ઉસકો માર ડાલો ય ને એહ ઓરતકી સાથમેં ભોગ ભોગવકે શહેરસેં જાઓ જો ઓરત બેઠી હુએ ઓ ઓરત વો બ્રાંમનકી મા હુએ ઉસકો બહોત રોજ હોજાનેસે વો પેંચાનતા નહી હુએ ફીર બ્રાંમન કેને લગા કે જીવ મારને સમાન દુસરા પાપ ઇસી દુનીયામેં હુએ નહિ તો મેં મનુસકો મારૂતો રાક્ષસ ગીનતીમેં ગીનાઇ જાઉ વો મેરા ધર્મ નહિ હુએ ઓર

વભીચાર કર્મ કરના વો કર્મ જેસા દુષ્ટ કર્મ દુસરા હુએ નહિ કયુ કે વભીચાર ઇસી શરીરસે બને તો ઇસિ જન્મ બાદ મેરા અવતાર પુરૂષ મીટકે સીરસબર નાર એ તને (ફાતડા) બનના પડે જો ગાંજા પીનેસે દુસરે જન્મ બકરા હોના પડતા હુએ માંસ ખાનેસે કુતાકા અવતાર હોતા હુએ દારૂ પીનેસે વેશ્યાકા ઢબા બનતા હુએ યહ કર્મ કરના નહિ યાને ઇસ શહેરમેં જાનાબી નહિ ચલ પલટકે પીછા કાશીમેં જાઊ કયુ કે ઇસ કર્મ મેરે હોનેકા હુએ નહિ ઓર શહેરમેં જા શકુગા નહિ ચેસા બીચાર કરકે વહાંસે પલટકે નીકલા થોડેક કદમ ચલા દીલમેં બીચાર કીઆ ચલ થોડાસા ગાંજા પીકે શહેરમેં ચલા જાઊ અબ કયા દેખે જીસ દર વજેપર વો ગાંજાવાલા સીપાઇ બેઠાથા વહાંપર આ પહોંચા ઓર કહેને લગા થોડા ગાંજા બનાઇએ મેં પીકે શહેરમેં ચલા જાઊ અબ સિપાઇને ગાંજા બનાયા. વો બ્રામન અપને હાથમે ચીલમકો લેકે એક દંમ લગાયા. ઊસકે સાથ અપના સ્વરૂપકો ભુલ ગયા. ઓર સિપાઇસેં કહેને લગા યહ નીસા બહોત અચ્છા હુએ. ઊસસે કોઇ જયાદા નીસા હુએ. સિપાઇ ને કહા હા. બ્રામન કહા કયા હુએ લીઆઓ. સિપાઇ ને કહા દારૂ અચ્છા જલદી લાઓ. સિપાઇ વહાં જાકે દારૂકી બોટલકો ભરકે લીઆયા.

બ્રાંમનકુ દી વો બ્રાંમન નીસાકે લીએ બોટલકી બોટલ પી ગયા. ઊસકો બહોત નીસા હો જાનેસે વો બ્રાંમન બોલા કે મેરા સુખ અબ બીગડ ગયા હુએ. ઊસકે લીએ ઊસકે પર અબ કોઈ મેં અચ્છા હોવે. યેસી ચીજ લાઇએ ઊસને કહા કયુ મહારાજ ગોસ લાઊ બ્રામન બોલા અચ્છા લાઓ ઊસી સમય વો ગોસ લાયા ઊસને ખાયા તબ ઊસકો વીષય ઊતપન હુવા તબ કહા કોઈ અચ્છી ઓરતકો લેઆઓ તબ વો બ્રાંમન ઊસકી માને પેચાનતા થા ઊસકો લાએ તરત ઊસકી સાથમે વભીચાર કર્મ કીઆ ફીર રાત પડ ગઈ. આધી રાતકી બખ્ત હુઈ જબ બ્રાંમનકા નીસા ઉતરા તબ ઉસને પુછા કે તુ કોન જાતકી હુએ ઉસ ઓરતને કહા કે મેં બ્રાંમની હું ઊસને કહા કોન ગાંવકી તબ ઉસને કહા ઇસી શહરકી તબ બોલા તુ કીસીકી ઓરત હુએ ઓર તેરા ધનીકા કયા નામ હુએ. ઉસને કહા મેરે ખાવીંદકા નામ ઉતમ-રામ કરકે થા. ઉસ બ્રાંમન સમજ ગયા ઉસને કહા કે કોન પોળવાલા ઉતમરામ તબ ઉસને કહા આનંદસેરી વાલા તબ વો બ્રાંમન બહોત અફસોસ હો ગયા ઓર દીલમે બિચાર કરને લગા યહ મેરી માતા હુએ મેરી માતા કે સાથ વભીચાર કર્મ કીઆ ધીકાર હુએ ઇસી નીસાકો મેરે શરીરકા સભી ભાન ભુલાઇ દીઆ અબ

એક બેર મરના અચ્છા હુએ. મગર ધીકાર હુએ ઇસી નીસાકો ધીકાર હુએ ગાંજાકો ગાંજા પીનેસે દારૂ પીઆ દારૂ પીનેસે માંસ ખાયા માંસ ખાનેસે માતાકે સંગ વભીચાર કીઆ ધીકાર મેરી બીદ્યાકો મેરા જન્મ ખરાબ નીસાને કર દીઆ એસા બીચાર કર રહા હે. તબ બ્રાંમની બોલી તુમ કોન હો સો મુજસે કહીએ તબ બોલા મેં બ્રાંમન હું ઓર તેરા પુત્ર હું તબ વો બ્રાંમની એ બાતકો સુનકે તરતજ પથ્થરપર સીર પટકકે મર ગઇ ઊસકી સાથ વો બ્રાંમન ચકુ ગલેમેં ડાલકે વો મરણુ કે શરણુમેં પહોંચા. ઇસ વાસ્તે નીસા ચેસી ચીજ હુએ ઊસસે દુર રહો યાને અહિંસા જીવનકો અપના જાનકે રક્ષા કરો. એ મનુસકા ખાસ કર્તવ હુએ દેખો બ્રાંમન બડા બિદવાન થા તો બી ઊસકો અપના શરીરકા ભાન ભુલાઇ દીઆ ઓર આખર અપની માતા કે સાથ વભીચાર કર્મ કરકે મરના પડા. તો જો નિશા બાજ યાને માંસ[illegible] અપના સગા [illegible] કા બ[illegible] નીસ[illegible] માંસ[illegible] એ[illegible] અપના [illegible] બ[illegible] પ્રમાતમા [illegible] પરમમ્ ગતી. [illegible]

સમાનો ખુદાને કહા હુએ કે રહેમાન રહીમ ખુદા તઆલા સબમે રહે હુએ. ઊસકો માન યહ બાત સચી હુએ રહીમ નામ=દયાકા હુએ સબ ખુદાકી દયાસે સબ કુછ બના હુએ ઊસને હુકમ બીન જો કછું અપને હુકમ કરતા હુએ વો ખુદાકા પકા સેતાન હુએ હુકમ ખુદા કે સે કછુ બના હુએ ઓર ઊસકા ફરમાન હુએ ઊસી પ્રમાણુસે ન ચલે વો પકા કાફીર હુએ. ગોસ ખાના દરેક શાસ્ત્ર કુરાન, ગીતા, બાયબલ સબ શાસ્ત્રો મના કરતે હુએ તો આપ જરા કીતાબોકા ઓર શાસ્ત્રોંકો દેખીએ ઓર જરા અપના ધર્મકા પાયા શાસ્ત્ર હુએ ઊસકો દેખો ઓર ઊસકો કહેને મુજબ કરો ઓર માલીકકો પેચાનો ઓર અપના જીવ હુએ ચેસા દુસરેકા માનો ઓર અપના ખુદ કુફરકો નીકાલકે દુસરેકો કાફીર કહેનેકી ઇચ્છા કરો જો આદમી અચ્છા હોતા હુએ વો દુસરેકો અચ્છા માનતા હે યાને જો બુરા હોતા હુએ વો દુસરેકો બુરા માનતા હુએ ઓર જેસા અપને કાંટા લગનેસે કેતના દુખ હોતા હુએ તો દુસરે પ્રાણીકા પ્રાણ જાતે દુખ હોતા હોગા યહ કુછ બિચાર કરીએ જેસા અપનેકો હોતા હુએ ચેસા દુસરેકો બી હોતા હુએ ચેસા માનો તો જકતકર્તા રાજી રહે ઓર અપને પર મહેરબાન રહે.

૧ તાડી દારૂ નહિ પીવો માંસ નહિ ખાવું જુઠું

નહિ બોલવું વ્યભિચાર નહિ કરવો યજુરવેદ પુરૂષ સુક્ત ઉપનિષદમાં લખ્યું છે કે સર્વ જીવ ધારી વિરાટ પુરૂષના હાડ ચામ માંસ છે. તેથી માંસ ખાનાર સર્વ વિરાટ પુરૂષના શત્રુ છે.

૨ જે કોઈ અન્યનું માંસ ખાઇને પોતાનું માસ વધારેછે તે અવસ્ય નરકમાં પડશે એવું નારદનું વચન છે.

૩ સોના દાન પૃથવીદાન ગૌદાન એ સર્વ શ્રેષ્ટ દાન છે. પરંતુ જીવને ન મારી પ્રાંણુ દાન દેવું એ સ-રવેથી ઉત્કૃષ્ટઉત્તમ દાનછે. એવી રીતે માર્કંડજીની સાક્ષીછે.

૪ પારકાને પીડા કરવાથી અધર્મી થવાય છે. અને જીવ દયારૂપ પરોપકાર કરવાથી પુણ્ય થાય છે એવું અરાડે પુરાણે વ્યાસજીનું વચન છે.

૫ હે અરજુન પ્રાંણી । ઉપરની દયા જે ફળ આપે છે તે ફળ ચારે વેદ આપતા નથી તેમજ બધા યજ્ઞો પણ આપતા નથી તથા સર્વ તીર્થો કે સ્નાંન વંદન પણ આપી શકતા નથી. મહા ભારતમાં લખ્યું છે ભુલ ચુક થએલી માફ માગુ છું. એજ.

સર્વ સંતકે દાસ.

બાવા. અલુદાસજી.

હિંસા ન કરવા વિષે.

જન જીવ કણુ મત મારો, ભક્તિ કરો દયા ઉર ધારો,

સાધુ દેવ ભક્ષ અંકુર આયે, મિત માંસ રાક્ષસજ યારો.

પશુ પક્ષી જેઓને આપણે માણસની પેઠે જીવવા ગમે છે ને તેઓને ન મારો ને જીવ હત્યા ના લ્યો પણ ખુદાને યાદ કરી સર્વ જીવોપર દયા રાખો. સાધુ પુરૂષો અને દેવતા લોકોનો ખોરાક વનસ્પતી ફુલ ફળાદીકનો છે માત્ર રાક્ષસ લોકો માછલી દારૂ અને માંસ ખાય છે.

સાખી બીજી.

માંસ કુકરકે ખાત હયે, મનુષ દેહ કયુ ખાય;
રતી એક ઘટમે સંચરે, સહુજ નરક લેજાય.

માંસ કુતરા અને જંગલી જાનવરોને માટેજ છે. માણુસોના શરીરને બીન અનુકુળ છે માટે માણુસને શા માટે ખાવું. કાંઈ જે એક રતીભરખી માંસ શરીરમાં જાય તો તે માણુસ જરૂર નર્કમાં જાય છે.

સાખી ૩

માંસ અહારી માનવી, પ્રત્ક્ષ રાક્ષસ જાન;
તાકી સંગત મત કરો, હોય ભજનમેં હાન.

જે માનવી માંસનો અહાર કરે છે તેને રાક્ષસ બરાબર સમજવો અને તે માણુસની સંગતી કરવી નહિ કારણ કે તે માણુસની સંગત કરવાથી ખુદાના ભજનમાં હરકત બહુ થાય છે.

સાખી.

રાઈકા બારમા હિસા, માંસ મુવાકો ખાય;
કોટ જન્મ સ્વાન અવતરે, પછી માય.ચોરાસી

રાઈના બારમા ભાગ જેટલુંબી થોડુ મુવેલા જાન-વરનું જે કોઈ ખાય તે મનુષ કરોડો જન્મ કુતરા તરીકે અવતરે અને તે ચોરાશીના ફેરામાં પડે.

સાખી.

બડા પાપ હુએ હિંસા, તેહી સમાન ન કોય;
ધર્મરાય લેખા માગે, તબ સબ નોબત હોય.

જીવ લેવો તેના સમાન બીજું પાપ એકે નથી જ્યારે મરણ પછી જીવોની હિંસા થાય છે ત્યારે ધર્મ-રાજા તેની કરણીનો હિસાબ માગે છે ત્યારે જીવા અ-ત્યાતા પાપની શિક્ષાના દુખની વાત તેને ખબર પડે છે.

બધા જીવ એકસરખા છે માટે જીવને ન મારો.

સાખી

જીવ મત મારો બાપુડા, સબકા એકહી યાંન;
જીહવત્યા નહિ છુટતે, કરોડ ગૌ દો દાંન.

માટે કબીર કેહેછે કે તું ગરીબ પ્રાંણીઓને કાપી કપાવીને જીવ ના લે બધાના જીવ સરખા છે. જીવ હત્યા પાપ કરવું એટલું બધુ ખરાબ છે કે કરોડો ગા-યોનું દાન આપવાથી અગર ગમે તેવું મોટું દાન યા ધર્મ કરવાથી તે પાપ ધોવાઈ શકાતુ નથી.

સાખી

દયા દીલમેં રાખીએ, તુ કયું નિર્દય હોય;
સબહી જીવ સાંઇકા, કીડી કુંજર સોય.

તુ બધાપર દયા રાખ ને ઘાતકી ન થા કાંઈ બધા જીવો ખુદાના પેદા કરેલા છે. સૌમાં ખુદાનો જ જીવ રહેલો છે. અને સૌને તારી માફીક જીવવા ગમે છે.

સાખી.

જીવ જીવ સબ એક હુએ જીવકા કરો બિચાર.
બીન શ્વાસાકા જીવ હુએ તાકા કરો બિચાર.

જીવ માટે તુ બિચાર કર નાના મોટા બધા જીવો એક જ છે. યાને ખુદાના છે. જે જીવમાં યાને વનસપતી ફુલફળાદીમાં શ્વાસોશ્વાસ યાને દંમ લેવાનું કામ ચાલતુ નથી તેવોનો અહાર કર યાને તે ચીજોને તુ ખાવામાં લે.

સાખી.

દયા દયા સબકો કહે, મર્મ ન જાને કોય.
જાત જીવકી જાને નહિ, દયા કહાંસે હોય.

દયા દયા કરી સર્વ બોલે છે. ખરા પણ તેનો મર્મ શું યાને દયા શા માટે કરવી દયા શું છે. તે કોઇ સમજતા નથી તેમજ જીવ શું છે તેની જાત તે કયાંથી આયો વીગેરે જયાં સુધી માણુસ સમજે નહિ. તો પછી દયા તેને કયાંથી આવે.

જાનવરને કાપે છે ત્યારે જાનવર શું કહે છે. તે વિષે.

મુરગી મુલ્લાં સે કહે, તું જબહ કરત હે મોહે.
સાહબ લેખા માગહી, તબ સંકટ પડે તોહે.

મરગીને જ્યારે જબહ કરે છે. ત્યારે તે મુરગી મુલ્લાંને કેહે છે કે તું શું કામ મને મારેછે જ્યારે ખુદા તારો હિસાબ માગશે ત્યારે તારી પર જે સંકટ આવશે તેનો કાંઇ વિચાર કરે છે કે નહિ.

સાખી

ગલા કાટ કલમા પડે, મુખસે કહે હલાલ.
સાહબકે દરબારમેં, હોગા કોન હવાલ.

એક ગમ મારૂ ગળુ કાપતો જાય ને બીજા ગમ ખુદાના કલમા પડે યાને ખુદાનું નામ લઈ ખુન કરે તો એવા જુઠાપણા માટે ખુદાના દરબારમાં જશે ત્યારે ત્યાં તારી શી વલે થશે.

સાખી.

સાહબકે દરબારમેં, કયું કર પાવે દાદ.
પહેલે કામ બુરા કરે, બાદ કરે ફરીઆદ

હમણાં તું ગળું કાપીને બીજાને દુખ દે અને પછી જ્યારે તુને તેનો બદલો દુખમાં આવે ત્યારે તુ ખુદા પાસે ફરીઆદ કરે કે હો ખુદા મને બચાવ તો તારી દાદ કોણ શાંભળશે.

સાખી.

ગલ્લા ગુસેકા કાટ, મીયાં કહેર કુમાર.
પાંચો બકરી જુબહા, કરો તબ પાવે દીદાર.

તારા ગુસ્સાનું ગળું કાપ તારા દીલમાંનો કોધેલો

કપટ મારી નાખ. ને તારી પાંચે બકરીઓ એટલે પાંચ ઈંદ્રીઓ જે પાપો કરે છે. અને કરાવે છે. તેઓને કતલ કર અને ત્યારે તું ખુદાનામ લેશે ત્યારે ખુદાના દર્શન-ની પ્રાપતી થશે.

એસે પાપીનર હોવીગે એ રાગ.

જોતાં જોતાં આયુષ્ય જાશેરે પલમાં પડી.
રૂષી મુનીને પીર ઓલીયા મોટા ગયા મરીરે રામા. ૨
તુ પામર તો શી ગણતીમાં એવું સમજીને રહેતુ ડરીરે પલમાં
હજાર વરસનો હતો આયુષ્ય.જોતાં લાક્ષ ન જડીરે રામા૦૨
બનબનમાં તે કરતે બાસા આર્ક નોટીસ ત્યારે રહ્યા ના
ઘડીરે. પલમાં.
શુક્રા જેવા બનતા ઘરને ખાતા વનફલ વડીરે રે રામા૦ ૨
હુકમ હુવો જબ ખુદ હજુરનો, છોડી દીધીછે શુક્રાને મડીરે
પલમાં. પાળા પટાવત હુકમ પાળતા ઉડનિશાન ચડીરે
રામા ઉડે. અલુદ સ સબ સોડ છોડ ચલે ગએ
રહેવા ના પામ્યા અડધી ઘડીરે. પલમાં પડી

લી. અલુદાસજી.
કાલવાડાવ.ળા

સાખી. ગુરૂ સાહેબની.

માંસ ન ખાવા વિષે.

માંસ અહારી માનવા, પ્રત્યક્ષ રાક્ષસ જાની;

તાકી સંગતિ મતિ કરો, હોય ભગતિમેં હાની. ૧
માંસ ખાય તે ઢેડ સબ, મદ્ય પિએ તે નીચ;
કુલકી દુરમતિ પરિહરે, રામ ભજે તે ઉચ. ૨
માંસ મછલીઆં ખાતહે, સુરાપાનસે હેત;
તે નર નરકહી જાતહે, માત પિતા સમેત. ૩
માંસ મછલીઆં ખાતહે, સુરાપાનસે હેત;
તે નર જડસે જાયગે, જ્યું મુલીકા ખેત.
માંસ ખાય અરૂ મદ્ય પીએ, ધન વિપરત જો થાય;
જુવા ખેલ ચોરી કરે, અંત સમુલા જાય. ૫
માંસ માંસ સબ એક એકહે, મછલી હીરની ગાય;
આંખ દેખિ જો નર ખાતહે, સો નર નરકે જાય. ૬
માંસ ખાય જે માનવી, દુષ્ટ તે કેહેવાય;
એ દુ અક્ષર સુ કહે, વૈકુંઠ કયાંથી જાય. ૭
પરમાંસ જે ખાઇને, હૈયામાં હરખાય.
જમડા આવે ઝાલવા, પાછળથી પસ્તાય. ૮
બ્રાહ્મણ રાજા ચાર વરણકે, ઓર કૌમ છતીસ;
રોટી ઉપર માછલી, સભી વરણ ગયે ખીસ. ૯
કલીયુગ કેરે બ્રાહ્મણા, માંસ મછલીઆં ખાય;
પાય લાગે સુખ માનહી, રામ કહે મર જાય. ૧૦
પાંવ પુજાવે બેઠિકે, ભક્ષે માંસ મદ હોય;
તિનકી દિક્ષા મુકતિ નહિ, કોટી નરક ફલ હોય. ૧૧

જીવ હુને હિંસા કરે, પ્રગટ પાપ શિર હોય;
પાપ સભી સો દેખીઆ, પુન્ય ન દેખા કોય. ૧૨
તિલભર મછલી ખાયકે, કોટી ગૌઉકો દાન;
કાસી કરવત લે મરે, તોભી નરક નીધાન. ૧૩
બકરી પાતી ખાતહે, તાકી કાઢી ખાલ;
જો બકરીકો ખાતહે, તિનકો કોન હવાલ. ૧૪
મુરગી મુલ્લાંસે કહે, જબ હરકત હૈ મોહી;
સાહેબ લેખા માંગડી, સંકટ પરેગા તોહી. ૧૫
મીન માંસ જે ખાતહૈ, વાકી જાત ચંડાલ;
ગીધ કાગકી દેહ ધરી, ભરમે વારેવાર. ૧૬
અંકુર ભક્ષે માનવા, માંસ ભક્ષે શ્વાન;
મરી ખાય ચમાર ભયા, તિનો નરક સમાન. ૧૭
જીવતુ જીવત કુરદા કરે, કર્મહિ ભયા કસાય;
મરી ખાય ચમાર ભયા, અધમ કર્મકે દાય. ૧૮
પીપા પાપ ન કીજીએ, અળગા રહીએ આપ;
કરે સો નર ભોગવે, કોન બેટા કોન બાપ. ૧૯
જીવ હિંસા હત્યા કરે, ખાવત કરે બખાન;
પીપા પ્રત્ક્ષ દેખ લે, થાળીમે મસાન. ૨૦

સમાપ્ત.

—※(૦)※—